

УКРАЇНА

Чернівецька обласна рада

Департамент освіти і науки

Чернівецької обласної державної адміністрації

(обласної військової адміністрації)

КУ «Навчально-методичний центр якості освіти

та координації господарської діяльності навчальних закладів області»

(Центр якості освіти)

вул. Аркадія Жуковського, 23; м. Чернівці; 58002; тел. (0372) 55-08-10

e-mail: analitkcv@ukr.net; код ЄДРПОУ 38289540

03.03.2025 № 02-06/48

**Керівникам місцевих органів
управління у сфері освіти
територіальних громад
Чернівецької області**

**Директорам закладів загальної
середньої освіти обласного
підпорядкування**

**Збільшені відпустки для педагогів
посеред робочого року: як надавати**

З **18.02.2025** зазнав змін додаток до Порядку надання щорічної основної відпустки тривалістю до 56 календарних днів керівним працівникам навчальних закладів та установ освіти, навчальних (педагогічних) частин (підрозділів) інших установ і закладів, педагогічним, науково-педагогічним працівникам та науковим працівникам, затвердженого постановою КМУ від 14.04.1997 №346 (далі — Порядок № 346).

Зміни до Порядку №346 викликані, зокрема, нещодавнім набранням чинності нового Закону України від 06.06.2024 № 3788-IX «Про дошкільну освіту» (далі — Закон №3788).

Отже, до прийняття змін, наступні педагоги ЗДО мали право на щорічну основну відпустку тривалістю **42 к.дн.:**

1. директор;
2. завідувач філії;
3. вихователь-методист;
4. інструктор з фізичної культури;
5. музичний керівник;
6. практичний психолог;
7. соціальний педагог.

Після змін зазначені категорії працівників мають право на щорічну основну відпустку тривалістю **56 к.дн.**

Решта педагогів ЗДО (вихователь, асистент вихователя, вчитель-дефектолог та вчитель-логопед) уже давно мають право на 56 к.дн. щорічної основної відпустки.

З якої дати збільшено тривалість відпустки?

[Закон №3788](#) набрав чинності **01.01.2025** року. Водночас постанова КМУ «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 14 квітня 1997 р. № 346 і від 14 червня 2000 р. № 963» [від 11.02.2025 №143](#), якою внесено зміни до [Порядку №346](#), **набрала чинності 18.02.2025.**

Закон має вищу юридичну силу, ніж підзаконні акти. Тобто орієнтуватися потрібно на дату набрання чинності [Законом №3788](#) — **01.01.2025.**

Отже, деякі педагоги ЗДО отримали право на щорічну основну відпустку тривалістю 56 к.дн. саме з **01.01.2025.**

Право на щорічну основну відпустку більшої тривалості настало посеред робочого року: як діяти?

Ідеальна ситуація: в педагога ЗДО, якому збільшено тривалість щорічної основної відпустки, черговий робочий рік розпочинається з 1 січня. В такому випадку з першого дня нового робочого року він починає заробляти щорічну основну відпустку оновленої тривалості.

Але на практиці педпрацівник може бути прийнятий на роботу з будь-якої дати. Тому право на щорічну основну відпустку більшої тривалості у нього виникає посеред його робочого року. Тож, яку остаточну тривалість щорічної основної відпустки він має за такий робочий рік?

Свого часу це питання стало каменем спотикання двох відомств: МОН та Мінекономіки. Так, в подібній ситуації, коли раніше (з 01.01.2020) збільшувалася тривалість щорічної основної відпустки педагогам посеред їх робочого року, МОН та Мінекономіки мали **різні** погляди на цю ситуацію:

1. МОН не погоджувалося на пропорційний розрахунок (наразі його думка не змінилася);
2. Мінекономіки наполягало на пропорційному розрахунку.

Оскільки в цьому році ситуація із збільшенням щорічної основної відпустки посеред робочого року повторилася, то думка відомств знову стає в пригоді. Розглянемо ці дві позиції МОН та Мінекономіки окремо.

МОН: «ні» пропорційному розрахунку

МОН у листі від [19.02.2025 № 1/3116-25](#) зауважує, що [Порядком №346](#) **не передбачено** пропорційного розрахунку тривалості щорічної основної відпустки. Крім того, відповідно до [абз. 3 п. 2 Порядку № 346](#) щорічна основна відпустка повної тривалості, передбаченої [додатком до Порядку №346](#), у перший та наступні роки надається у період літніх канікул **незалежно від часу прийняття їх на роботу**.

Тобто, якщо педагог йде у щорічну основну відпустку влітку 2025 року, то, не дивлячись на фактично зароблену тривалість щорічної основної відпустки, йому надається 56 к.дн. **без** розрахунку пропорційності відпрацьованому робочому часу.

Зауважимо, що МОН не визначає факт перевикористання щорічної основної відпустки за робочий рік, посеред якого відбулося законодавче збільшення тривалості такої відпустки. Тобто надати 56 к.дн. не проблема, але ж фактично працівник міг заробити менше календарних днів відпустки — на це відомство закрило очі. Тож за цією логікою, якщо ми не виконуємо пропорційного розрахунку, то не дізнаємося про надміру використану відпустку. У зв'язку з цим у випадку звільнення, наприклад, директора ЗДО після отримання 56 к.дн. відпустки, утримувати з нього надміру надану відпустку не потрібно.

Вважаємо, що це небезпечна думка, адже мова йде про бюджетні кошти, тож невідомо як до такої щедрості віднесеться Держаудитслужба.

Мінекономіки: «так» пропорційному розрахунку

В аналогічній ситуації у 2020 році Мінекономіки погоджувалося на **пропорційний розрахунок**. Зауважимо, що ми теж **підтримуємо** цю рекомендацію, адже вона має логічне пояснення.

Черговий робочий рік працівника відлічується з дати прийняття на роботу.

Проблеми немає, якщо черговий робочий рік педагогічного працівника розпочинається з 1 січня. В такому випадку, з 01.01.2025 педагог починає заробляти 56 к.дн. щорічної основної відпустки та в період літніх канікул він отримає відпустку повної тривалості (56 к.дн.).

Але якщо 01.01.2025 припадає на робочий рік працівника, то право на щорічну основну відпустку більшої тривалості виникає саме з 01.01.2025. Тобто до 01.01.2025 працівник заробляв щорічну основну відпустку виходячи з однієї тривалості (наприклад, 42 к.дн.), а з 01.01.2025 — вже зі збільшеної (56 к.дн.). Немає підстав стверджувати, що за весь робочий рік педагог заробив 56 к.дн. щорічної основної відпустки, адже право саме на 56 к.дн. настало посеред робочого року (з 01.01.2025).

Як рахувати?

Розглянемо на прикладі різницю між двома твердженнями МОН та Мінекономіки.

Приклад. Директор ЗДО був прийнятий на роботу 01.10.2019. Поточний робочий рік працівника триває з 01.10.2024 по 30.09.2025 (за попередні робочі роки повністю використана щорічна основна відпустка). У цьому робочому році не має періодів, які виключаються зі стажу, що дає право на щорічну основну відпустку. До 01.01.2025 директор ЗДО мав право на щорічну основну відпустку тривалістю 42 к.дн., а з 01.01.2025 — 56 к.дн.

Думка МОН: не дивлячись на те, що право на щорічну основну відпустку збільшеної тривалості настало посеред робочого року, влітку директор ЗДО отримає **56 к.дн.** відпустки.

Думка Мінекономіки: посеред робочого року настало право на щорічну основну відпустку більшої тривалості. Тобто:

1. з **01.10.2024 по 31.12.2024** (92 к.дн.) директор ЗДО заробляв щорічну основну відпустку виходячи з повної її тривалості **42 к.дн.**;
2. з **01.01.2025 по 30.09.2025** (273 к.дн.) директор ЗДО заробляє щорічну основну відпустку виходячи з повної її тривалості **56 к.дн.**

Отже, потрібно за ці відрізки часу розрахувати тривалість щорічної основної відпустки **пропорційно** до повної її тривалості у відповідній частині робочого року:

1. $42 \text{ к.дн.} \times (92 \text{ к.дн.} : 365 \text{ к.дн.}) = 10,586 \approx \mathbf{11 \text{ к.дн.}}$;
2. $56 \text{ к.дн.} \times (273 \text{ к.дн.} : 365 \text{ к.дн.}) = 41,885 \approx \mathbf{42 \text{ к.дн.}}$

Визначаємо **загальну** кількість днів щорічної основної відпустки за робочий рік, в якому відбулося збільшення відпустки:

$11 \text{ к. дн.} + 42 \text{ к. дн.} = \mathbf{53 \text{ к. дн.}}$

Як бачимо, відрізняється тривалість щорічної основної відпустки залежно від позиції відомства: за результатами пропорційного розрахунку (який є логічним) директор ЗДО заробив лише 53 к.дн. відпустки, що менше, ніж пропонує надати МОН (56 к.дн.). Яку саме сторону обирати (МОН чи Мінекономіки) – ваше рішення.

Висновки

1. На думку МОН, в робочому році посеред якого відбулося збільшення тривалості щорічної основної відпустки, тривалість такої відпустки все одно становить 56 к.дн.
2. На думку Мінекономіки, потрібно здійснити пропорційний розрахунок з метою обчислення тривалості щорічної основної відпустки в робочому році посеред якого відбулося її збільшення.

Отже, яким саме шляхом іти – рішення за вами! Слід пам'ятати, що мова йде про бюджетні кошти, що підлягають перевірці Держаудитслужбою.

Директор ЦЯО

Світлана ПРИНЬКО

Світлана Устінова,
095-201-11-33